Kunsttentoonstellingen te Amsterdam

Foto's Eilers.

Kl. van Leeuwen. - Hortensia's

G. Westermann - „'t Is vechtens tijd, zoo vechten helpen mag". (Gijsbrecht van Amstel.)

De Onafhankelijken.

We zijn op een regenachtigen dag naar de Onafhankelijken gegaan.

Het is een heel eind.

In de zaal was weinig bezoek en veel water; dit laatste deels geschilderd en grootendeels echt. Het lekte; 't zag er zoo uit naar een wrakke boel die op z'n eind loopt.

Voor vele schilderijen lag 'n inundatie, en dat is misschien niet kwaad — om erger te voorkomen. Nu zijn ze ongenaakbaar.

Er waren nog 'n paar dingen die ons troffen: een kast met aardewerk, dat allicht niet oud, maar heel smaakvol van vorm en kleur is; en achter in de zaal een groote tak lelie's en rose rozen, die er zoo voornaam uitzagen en zoo discreet geurden, dat we telkens weer tot dat brandpunt der tentoonstelling, dat stukje natuur, terugkeerden.

Iets was er overigens dat ons in deze tentoonstelling niet op z'n plaats leek: een reeks portretten en portretstudies van Spoor. Die zijn nu letterlijk van alles afhankelijk, geheel beheerscht als ze zijn door vakkennis, vaardige techniek, juist begrip van compositie, goeden smaak, gevoel voor kleur en lijn, beschaafdheid.

Daar moet wat tegen gedaan worden....

St. Lucas.

In Sint-Lucas was 't ook al stil. Er zijn de laatste jaren veel te veel schilderijen te zien; het publiek is er geblaseerd van.

Misschien ligt de wonde plek ook hierin: is er nog wel publiek?

Het publiek schildert tegenwoordig immers zelf.

Volgens de opgaven van het Centraal Bureau voor de Statistiek schilderen alleen in Amsterdam en Den Haag 92.38 pCt. van de mannelijke en 97.13 pCt. van de vrouwelijke bevolking, huisschilders en schildwachten niet meegerekend, omdat de eersten door de mobilisatie abnormaal af-,de laatsten om dezelfde reden abnormaal toegenomen zijn; in 't Gooi bevinden zich slechts 17 non-schilders, waarvan 4 wegens totale afwezigheid van alle ledematen, 3 door het gemis van beide handen en den rechter groote-toon, 7 wegens verblijf elders, 1 wegens imbecillitas, (wat ons geen afdoende reden lijkt), 1 wegens St.-Vitusdans (naar onze meening een laffe uitvlucht), en 1 wegens gemoedsbezwaren.

Frans Hogerwaard. - Pierrette

Hoe het zij: er zijn te veel schilderijen, wat alleen al blijkt uit de opgaven van het Departement van Landbouw, dat berekend heeft dat de onrustbarende ontbossching van ons land (ruim 21 millioen boomen in 1914) voor $^7/_9$ gedeelte op het debet der lijstenfabrieken komt. Het weinig meer gebruikte paneel speelt hierin geen rol van beteekenis, doch wat het linnen betreft is bekend geworden, dat de in het vorige jaar beschilderde hoeveelheid toereikend zou zijn om thans de, voorzichtig geschatte, 467 millioen behoeftige schilders der aarde te kleeden.

Deze moeilijke kwestie dient krachtig aangegrepen te worden, vooral en niet het minste in het belang der schilders zelf, en wij vragen ons af of niet de tijd gekomen is voor het stichten eener Maatschappij tot automatischen Aankoop en machinale Vernietiging van Schilderijen, op te richten voor den aanvankelijken duur van 99 jaar.

Deze overpeinzingen hebben ons niet belet op St.-Lucas enkele verdienstelijke schilderijen te waardeeren: „De zeven hoofdzonden" van Lizzy Ansingh, die een eigen, moeilijken weg gegaan is en er na aan toe is een zelfgekozen doel te bereiken; het „Naakt" van Frans Hogerwaard, dat voor ons het glanspunt der tentoonstelling is, en dat we zeker zouden reproduceeren als we geen abonné's hadden die geen naakt kunnen zien zonder ons anonieme brieven te schrijven of hun abonnement op te zeggen; „Een kleurige hoek", het smaakvol en knap geschilderd landschap van J. L. Kleintjes; de opgevoerde vlakschildering van Henk Meijer „En Jezus, de schare ziende....", met zijn prachtige typeering der figuren; het „Polderwerk" van J. Zon, die van de Haagsche School geleerd heeft zonder zijn persoonlijkheid te verliezen.

Maar wie men mist op St.-Lucas, dat is — „De Hollandsche Kunstenaarskring."

C. Spoor. - Oud moedertje.

B. J. van Oosterhoudt. - Grijze avondstemming.

Lizzy Ansingh. - De zeven hoofdzonden.